

SZW

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

5

**Reprotox-
— achtergronddocument**

Terreinverkenning: inventarisatie en evaluatie van
kennis, beleid en praktijk t.a.v. reprotoxrisico's in
arbeidssituaties

— S 138-1

Arbeidsinspectie

I. TERREINVERKENNING

In dit hoofdstuk worden enkele veelgebruikte begrippen omschreven, zoals die in dit rapport gebruikt worden. Vervolgens komt een aantal vragen aan bod, zoals die leven in de praktijk, bekeken vanuit de verschillende invalshoeken. Tevens wordt kort ingegaan op de vraag welke mensen of organisaties zich met de beantwoording van dergelijke vragen bezig houden.

Enkele veel gebruikte begrippen

Onder *reprotoxische effecten* verstaan we toxische effecten op de reproductiefunctie van vrouwen en/of mannen (o.a. impotentie, fertiliteitsproblemen, menstruatiestoornissen, testiskanker) en/of toxische effecten op het nageslacht via vrouwen en/of mannen (o.a. miskramen, ontwikkelingsstoornissen, doodgeboorte) als gevolg van blootstelling aan chemische stoffen. Aangezien bij effecten op het nageslacht het werkingsmechanisme vaak niet bekend is (al dan niet via inwerking op het erfelijk materiaal), en dit niet direct relevant is voor de praktijk van de bedrijven en de bedrijfsgezondheidszorg, gaat het hier om de effecten op het nageslacht, al dan niet via inwerking op het erfelijk materiaal.

Onder *reprotoxbeleid* verstaan we arbobeleid, aanvullend op het algemene toxische-stoffenbeleid, ter beoordeling, beheersing en voorkoming van risico's op de geslachtsorganen en het nageslacht van vrouwen en mannen als gevolg van blootstelling aan chemische stoffen in de arbeidssituatie.

Als in dit rapport gesproken wordt over een *te ontwikkelen reprotoxinstrument*, dan wordt bedoeld een instrument ten behoeve van de BGZ, waarmee reprotoxrisico's herkend en gesignaleerd kunnen worden, waarmee een beoordeling gemaakt kan worden van de reprotoxrisico's, alsook adviezen gegeven kunnen worden over het beheersen en voorkómen van reprotoxrisico's in de arbeidssituatie.

Bij de beschrijving van de beschikbare beleidsuitgangspunten en instrumenten wordt veelal onderscheid gemaakt tussen diverse *niveaus* (micro/meso/macro/mega). Daaronder verstaan we het volgende:

- *microniveau*:
de individuele werknemer

INDICATIEVE REPROTOXLIJST*

Gebruikte bronnen

1. Stijkel e.a. 1983
2. Fletcher 1985
3. Koeter e.a. 1989
4. Barlow & Sullivan 1982
5. Duitse MAK-lijst 1988

A

acrylamide (2),
acrylonitril (2,4)
actelic (2)
aldrin (2)
alkylkwik (1,2)
aluminiumchloride (2)
anaesthesiegassen (4)
aniline (2,4)
anorganisch arsenicum (1,2,4)
anorganisch kwik (2,4)
anorganisch lood (1,2,5)
antracol (2)
atrazine (2)

B

benzeen (2,4)
benzpyreen (2,4)
beryllium (2,4)
bisphenol A (2)
boorzuur (2)
boron (4)
bromide (2)
butylacrylaat (2)

C

cadmium (1,2,4)
caprolactam (1,2)
captan (2)
carbaryl (2)
chloordifluormethaan (4)
chloroform (2,4)
chloropreen (2,3,4)
chloordecon (4)
chrom verb. (2)

cyclohexanol (3)

D

2,4-D (2)
DDT (2)
DDVP (2)
demeton (2)
dibromochloropropan (2,4)
dichloormethaan (1,2,4)
dieldrin (3)
difenylhydrazine (2)
difolatan (2)
dignat (2)

dimethylaminepropionitril (2)
dimethylacetamide (2)
dimethylbenzanthraceen (2)
dimethylformamide (2,3)
dinitrotolueen (2)

E

endrin (2)
epichloorhydrine (2,4)
epoxyresin (2)
ethylbenzeen (2)
ethyleenchloorhydrine (2)
ethyleendibromide (2,4)
ethyleendichloride (2,4)
ethyleenglycol (2,3)
ethyleenglycolmonoethyl-ether (2)
ethyleenglycolmonome-thylether (2)

ethyleenoxyde (2,4)
ethyleenthioureum (2)
ethoxyethanol (5)
ethoxyethylacetaat (5)

F

fenol (2)
fenthion (2)
fluorkoolwaterstoffen (2)
folpet (2)
formaldehyde (2,4)
formamide (2,3)
fotochemicaliën (2)
ftalaatesters (2)
fundarol (2)

G

gallium (2)
gechlor. cycl. bestr.m. (1)
glycidylethers (2)

H

hexachloorbifenyyl (2)
hexachloorcyclohexaan (2)
hexachlorofeen (2)

J

kelthaan (2)
kepon (2)
kleurstoffen (2)
kooldioxyde (2)

koolmono-
koper (2)

L

lindaan (3)
lithium (2)
lood (zie a)

M

malathion
maneb (2)
mangaan
MCPA (2)
metallisch
methacryl
2,methoxy
2,methoxy
2,methoxy
2,methoxy
2,methoxy
(5)
methylaz
methyleth
methylkw
methylsty
metiram (2)
mirex (2)
molybdee
monome
(2,4)

N

naled (2)
nikkel (2)
nitrofen (2)
nitropropa
nitrosamin

O

oplosmid
organisch
oryzalin (2)
ozon (2)

P

paraquat (2)
paraterti
ëzuur (2)
parathion
pentachlo
pentachlo
perchloore
polybroom
polychlo
(1,2,3,4,5)
propyleen

*De getallen tussen haakjes achter de stofnaam verwijzen naar de bronnen die boven aan de lijst vermeld staan; de lijst dient in samenhang met de tekst gezien te worden; de lijst verdient regelmatig bijstelling/aanvulling; reprotox is een verzamelnaam van een heel scala van mogelijke effecten, voor de vermelding in deze lijst hoeven maar voor één van de mogelijke effecten, b.v. verminderde vruchtbaarheid, aanwijzingen beschikbaar te zijn; de vermelding van stoffen in deze lijst is ongelijksoortig: soms wordt de merknaam genoemd, soms gaat het ook om groepen stoffen, bijvoorbeeld oplosmiddelen.